

ARAL Program: Isang paglalarawan ng karanasan ng mga mag-aaral at mga implikasyon nito sa pagkatuto sa Filipino

Mendros, Deisyryne J. ✉

Leyte Normal University, Philippines (deisyryne@gmail.com)

Received: 25 May 2026

Available Online: 4 June 2026

Revised: 2 June 2026

DOI: 10.5861/ijrse.2026.26242

Accepted: 3 June 2026

ISSN: 2243-7703

Online ISSN: 2243-7711

OPEN ACCESS

Abstract

Ang layunin ng pag-aaral na ito ay matukoy ang karanasan ng mga mag-aaral sa ilalim ng ARAL Program at ang mga implikasyon nito sa kanilang pagkatuto sa Filipino. Mayroon lamang itong sampung (10) kalahok na ginamitan ng *purposive sampling*. Ang pagkalap ng datos ay naisakatuparan sa pamamagitan ng pananayam habang ginamit naman ang *thematic analysis* para sa pag-aanalisa ng mga datos. Lumabas sa resulta ng pag-aaral ang karanasan ng mga mag-aaral sa mababang kasanayan sa pagbasa, pagsulat, pag-unawa at limitadong bokabularyo bilang hamon sa pagkatuto. Ang mga pagbabasa, pagsasanay, mga interaktibong gawain ay hindi lamang nagpa-unlad sa kanilang akademikong pagganap kundi pagtaas din ng kumpiyansa sa sarili at motibasyon na matuto. Kaya naman, ang pananaliksik ay iminumungkahi ang iba't ibang kagamitang panturo tungo sa mas makabuluhan at epektibong proseso ng pagtuturo-pagkatuto na pupunan sa kakulangan, pangangailangan at interes ng mga mag-aaral.

Keywords: ARAL Program, karanasan, implikasyon, iba't ibang kagamitang panturo

ARAL Program: Isang paglalarawan ng karanasan ng mga mag-aaral at mga implikasyon nito sa pagkatuto sa Filipino

1. Introduksiyon

Ang kakayahang bumasa, magsulat at magbilang ng isang bata ay isang mahalagang unang hakbang sa kanilang pag-unlad. Ito’y isang pundamental na kasanayan lalo na sa Kindergarten hanggang Grade 3. Kaya naman, inaasahan na sa pagtuntong sa *high school* ay ganap na silang may kasanayan at naabot na ang pamantayang pang-akademiko akma sa kanilang antas. Gayunpaman, hindi maikakaila ang mababang antas ng kasanayan ng ilang mag-aaral. Ayon sa Philippine Statistics Authority (PSA), kanilang inilabas sa taong 2024 ang nakababahalang kalagayan ng pag-unawa sa Pilipinas. Bagaman 93.1% ang may kakayahang bumasa, magsulat at magbilang, 70.8% lamang ang may malalim na pag-unawa at aplikasyon ng kaalaman. Upang matugunan ang kakulangang ito, ipinakilala ng Department of Education (DepEd) ang Academic Recovery and Accessible Learning (ARAL) Program bilang solusyon at bagong interbensyon sa pagpapaunlad ng pagkatuto.

Ang Aral Program ay nagbibigay ng mga tiyak na interbensyon sa pagkatuto para sa mga mag-aaral na nahihirapang maabot ang kakayahang naaayon sa kanilang antas. Layunin ng programa na paunlarin ang mga pangunahing kasanayan ng mga mag-aaral sa Kindergarten habang pinapalakas ang kakayahan sa pagbasa, pagsusulat, at matematika ng mga mag-aaral mula Baitang 1 hanggang 10. Ito’y maisasakatuparan sa tulong ng mga guro bilang sentro ng pagpapatupd sa programa. Sila’y tinatawag ding ARAL Tutor na maaaring binubuo ng mga guro, para-teachers, pre-service teachers, at iba pang sinanay na indibidwal. Lahat sila ay nakatatanggap ng naaangkop na pagsasanay at kabayaran.

Batay sa ibinahaging resulta ng EDCOM 2 (2026), inihambing ang pagganap ng mga mag-aaral mula sa Beginning of School Year (BOSY) laban sa pinakahuling resulta ng Middle of School Year (MOSY) kung saan itinampok ang mga institusyong matagumpay na naitaas ang mga mag-aaral mula sa umuusbong o mas mababang antas ng kasanayan tungo sa kahandaan naaayon sa baitang. Ipinapakita ng ARAL Program ang mga unang tagumpay kung saan ang mga nangungunang paaralan ay nag-uulat ng 30-40% na pagtaas sa kakayahan ng mga mag-aaral sa pagbasa. Ayon sa pag-aaral nila Silagan et al. (2025), ang ARAL program ay epektibong natugunan ang kakulangan sa kasanayan ng mga mag-aaral. Ito’y naging matagumpay sa bisa ng mga estratehiya upang matagumpay na mailapat at makuha ng mga mag-aaral ang inaasahan na pagkatuto. Gayun din sa pag-aaral nila Ocillos-Walet et al. (2025) na nagsasabing ang paggamit ng iba’t ibang estratehiya ay malaking tulong upang makamit ang inaasahan na pag-unlad. Ayon sa pag-aaral nina Ubanan at Danilo (2026), ang implementasyon ng programa ay nagbigay ng positibong epekto sa pagkatuto ng mga mag-aaral. Lumitaw rin sa pag-aaral nila Prosia et al. (2025) na mahalaga ang suporta ng mga lider sa paaralan at ang kolaborasyon upang masiguro ang *learning recovery*. Ito’y dahil may malaking halaga ang ARAL Program sa edukasyon ng Pilipinas bilang tugon sa *learning loss at educational recovery* (Hermogenes et al., 2025).

Gayunpaman, ipinakita sa pananaliksik ni Dela Cruz (2023) na madalas nahaharap ang mga guro sa mga hamon tulad ng kakulangan sa mga kagamitan sa pagkatuto, kakulangan sa pagsasanay, at limitadong oras sa pagpapatupad ng mga programang pang-*recovery* sa pagbasa. Ayon sa pag-aaral ni Cainta (2026), mahalaga ang kahandaan ng mga guro upang masiguro ang tagumpay ng programa. Patunay lamang na ang presensya at pagkabuo ng ARAL program ay isang ebidensya na may problema sa edukasyon ng Pilipinas. Kaya naman, ang pagpapakilala sa ARAL program ay isang magandang interbensyon batay na rin sa mga naunang nabanggit na pag-aaral. Ito’y nagpakita ng magandang resulta sa pagtugon sa kahinaan at kakulangan ng mga mag-aaral.

Gayunpaman, hindi ito nangangahulugan ng maaaring parehong resulta sa ibang paaralan. Bukod rito, kadalasan sa mga naunang pag-aaral ay mula sa perspektibo ng mga guro. Kaya naman, nilalayan ng pag-aaral na kumuha naman batay sa karanasan ng mga mag-aaral na nasa ilalaim ng ARAL program. Ito’y upang mas lalo

pang maunawaan ang stiwasyon direkta sa mismong target ng programa at makapagbigay ng mga bagong solusyon sa pagpapatibay at pagpapa-unlad ng nito. Sa kabuuan, bibigyang-tuon ng mananaliksik ang pagtukoy sa karanasan ng mga mag-aaral sa ilalim ng ARAL Program espisipiko sa kanilang pagkatuto sa asignaturang Filipino. Inaasahan ang makabuluhan nitong resulta sa pagbibigay-impormasyon at kalinawan sa tagapamahala ng edukasyon, mg guro, mag-aaral at paaralan upang masiguro ang epektibong implementasyon ng programa. Ito’y magiging mabisang lunsaran bilang gabay sa pagbuo ng mga suhestyon o mga solusyon na layuning tugunan ang krisis sa pagkatuto sa bansa at palakasin ang pundasyong kasanayan ng mga mag-aaral.

Paglalahad ng Suliranin - Ang pagsiyasat na ito ay naglalayon tuklasin at ilarawan ang karanasan ng mga mag-aaral at mga implikasyon nito sa kanilang pagkatuto sa Filipino. Sa katiyakan, ang mananaliksik ay bibigyan kasagutan ang sumusunod na layunin:

- Ano-ano ang mga karanasan ng mga mag-aaral sa kanilang paglahok sa Aral Program sa asignaturang Filipino?
- Paano inilalarawan at binibigyang-kahulugan ng mga mag-aaral ang mga implikasyong lumilitaw mula sa kanilang karanasan sa Aral Program kaugnay ng pagkatuto sa Filipino?
- Ano ang mga mungkahing solusyon o rekomendasyon na maaaring ibigay ng mga mag-aaral batay sa kanilang karanasan at implikasyon ng Aral Program?

Saligang Teoretikal - Ang pag-aaral na ito ay may pamagat na “ARAL Program: Isang Paglalarawan ng Karanasan ng mga Mag-aaral at mga Implikasyon nito sa Pagkatuto sa Filipino”. Ito’y isang pag-aaral na kapapalooban ng isang malalim na proseso sa paglalarawan ng karanasan ng mga mag-aaral sa ilalim ng ARAL Program upang makabuo ng mga solusyon na makatutulong sa pagpapabuti ng programa. Sa pagsasakatuparan, ang pag-aaral na ito ay nakabatay sa dalawang pangunahing teorya: ang Teoryang Sosyokultural at ang Experiential Learning Theory.

Ayon sa Teoryang Sosyokultural ni Lev Vgotsky (1978), ang pagkatuto ay nangyayari sa pamamagitan ng interaksyong panlipunan at paggabay ng mas may kaalaman (guro, *tutor*, o kapwa mag-aaral). Ito’y nagbibigay-diin na ang mga estudyante ay natututo ng mas mabuti sa pamamagitan ng pakikipagtulungan at interaksyon sa isa’t isa. Bukod rito, mahalaga ang Zone of Proximal Development (ZPD) at scaffolding sa teoryang ito. Sa konteksto ng ARAL program, ito’y isang interbensyong pang-edukasyon kung saan ang guro at *facilitator* ay may mahalagang tungkulin sa pagkatuto ng mga mag-aaral. Sila ang nagsisilbing gabay at sa tulong ng kolaborasyon ay naipapakita ng teorya kung paano nahuhubog ang pag-unawa at kakayahan ng mga mag-aaral sa wika.

Samantala, ang Experiential Learning Theory ni David Kolb (1984) ay nagsasaad na “ang pagkatuto ay ang proseso kung saan ang kaalaman ay nalikha sa pamamagitan ng pagbabago ng karanasan”. Ito’y may apat na yugto: kongkretong karanasan (concrete experience), mapanuring pagninilay (reflective observation), pagbuo ng konsepto (abstract conceptualization), at aktibong aplikasyon (active experimentation). Sa konteksto ng ARAL Program, ang mga mag-aaral ay may direktang karanasan. At mula sa kanilang aktwal na partipasyon sa proseso ng pagkatuto ay nagkakaroon ng pag-unlad at mas malalim na pag-unawa at kakayahang mailapat ang kanilang natutuhan.

Sa kabuuan, ang dalawang teoryang nabanggit sa itaas ay magsisilbing matibay na batayan ng pag-aaral. Ito’y magbibigay ng mas malawak na ideya upang lubos na maunawaan at makilala ang implementasyon ng ARAL program at implikasyon nito sa pagkatuto ng Filipino ng mga mag-aaral.

Kahalagahan ng Pag-aaral - Ang pag-aaral na ito ay magiging makabuluhan para sa maraming tao. Naniniwala ang mananaliksik na sa tulong ng pagsusuri at pagbabahagi sa resulta ng pag-aaral ay magkakaroon ng mas malalim na pag-unawa sa halaga ng ARAL program sa pagkatuto ng mga mag-aaral. Una, lubos itong makatutulong sa mga mag-aaral upang maunawaan ang kanilang sarili. Sa tulong nito’y matutukoy at mabibigyang halaga nila ang mga aspetong nakatutulong o hadlang sa kanilang pag-unlad sa asignaturang Filipino. Pangalawa,

magsisilbing gabay ito sa mga guro upang makabuo o mas mapabuti pa ang kanilang estratehiya sa pagtuturo lalo na sa lebel ng mga mag-aaral na nasa ilalim ng ARAL program. Pangatlo, para sa tagapamahala ng paaralan at tagapagpatupad ng programa ay magsisilbi itong batayan tungo sa pagpapalano at pagpapahusay pa sa programa at sa susunod pang programang pang-edukasyon na nais tugunan ang parehong sitwasyon.

Pang-apat, makatutulong ang pag-aaral upang maunawaan ng mga magulang ang mahalagang gampanin nila sa pagkatuto ng kanilang mga anak. Ang kanilang suporta at pakikibahagi sa programa ay isang malaking hakbang sa pag-unlad ng kanilang mga anak. At panghuli, para sa mga mananaliksik sa hinaharap, ito'y magiging isang gabay o batayan sa paglikha ng kaugnay na pag-aaral sa parehong programa o bagong interbensyon na may kaugnayan sa pagkatuto sa Filipino. Sa kabuuan, inaasahan na makatutulong ang pag-aaral tungo sa pagpapabuti sa kalidad ng edukasyon sa pamamagitan ng pag-unawa at pagpapahalaga sa perspektibo at karanasan ng mga mag-aaral sa kanilang proseo ng pagkatuto.

2. Metodolohiya

Ang bahaging ito ay naglalayon na maipaliwanag at mailahad ang mga paraang ginamit ng mananaliksik upang maisakatuparan ang layunin ng pag-aaral.

Disenyo ng Pag-aaral - Ang pag-aaral ay isang kwalitatibong *phenomenology* upang maunawaan ang tunay na karanasan at pananaw ng mga kalahok tungkol sa penomenong sinusuri. Ayon kay Abaincia (2013), na binanggit sa pag-aaral ni Lee (2018), karaniwan na ang penomenolohikal ay pag-aaral ng istraktura ng iba't ibang uri ng mga karanasan mula sa pag-unawa, pag-iisip, memorya, imahinasyon, damdamin at pagkukusa sa kamalayan ng katawan, pagkilos, at panlipunang aktibidad, kabilang ang *linguistic na* aktibidad. Layunin nitong tuklasin ang karanasan at pananaw ng mga mag-aaral ukol sa ARAL Program at ang kanilang pagkatuto sa Filipino.

Kalahok ng Pag-aaral - Ang pag-aaral na ito ay gagamit ng *purposive sampling* para sa pagpili ng mga kalahok. Ito ay isang *non-probability na sample* na pinili batay sa mga katangian ng isang populasyon at ang layunin ng pag-aaral (Crossman, n.d.). Napagdesisyonan na magkakaroon ng sampung (10) kalahok ang pag-aaral. Sa pagpili, gagamitin ang krayterya na makikita sa ibaba:

- Kabilang sa ARAL Program sa asignaturang Filipino
- Kasalukuyang nag-aaral sa *high school*

Instrumento ng Pag-aaral - Ang pag-aaral na ito ay isasakatuparan sa pamamagitan ng pakikipanayam bilang isang epektibong instrumento sa pagkuha ng mga datos. Ang pakikipanayam ay maaaring *face to face* o *online* depende sa availability at nais ng mga kalahok. Karagdagan, napili ang *semi-structured interview* para sa pagbuo ng mga katanungan.

Pamamaraan ng Pagkalap Datos - Ito'y sisimulan sa paglikha ng isang liham na ibabahagi sa mga piling kalahok para sa isasagawang pag-aaral. Ang nasabing liham ay isang pormal na paghingi ng pahintulot upang hingin ang kanilang opinyon at karanasan sa ilalim ng ARAL Program. Ang liham ay ibibigay sa mga kalahok at saka magkakaroon ng pahapyaw na oryentasyon patungkol sa nasabing pag-aaral. Sa oras na makolekta na ang mga datos, susundan naman ito ng maingat na pagsusuri ng mananaliksik. Hahanayin ang mga datos at mula rito, mabibigyan na ng kasagutan ang mga layunin ng pag-aaral.

Paraan ng Pagsusuri ng Datos - Ang pagsusuri ay gagamitan ng *thematic analysis*. Ito ay isang pamamaraan ng pagsusuri na kinakailangan upang tukuyin at ilarawan ang datos o impormasyon upang patibayin ang pananaliksik (Braun & Clarke, 2006). Ito'y lubos na makatutulong upang maunawaan at matuklasan ang karanasan ng mga mag-aaral sa ilalim ng ARAL Program. Makikita sa ibaba ang magiging daloy ng pagsusuri na isasagawa:

- **Pamilyarisasyon.** Pauli-ulit na babasahin at pakikinggan (kung audio) ng mananaliksik and isinagawang transkripsyon upang lubos na maunawaan ang lahat ng datos. Sa puntong ito ay

kinakailangang magkaroon ng pamilyarisasyon upang makabuo ng mga paunang tema.

- **Pagtukoy ng mga paunang tema.** Mamarkahan ang mahahalagang pahayag o ideya na may kaugnayan sa karanasan ng mga kalahok sa ilalim ng ARAL program. Titingnan ang mga sagot na magkakaugnay o mayroong magkakaugnay na ideyang binabanggit.
- **Pagbuo ng tema.** Ang magkakaugnay na ideyang tinukoy sa pangalawang hakbang ay ika-*cluster* at saka na bubuo ng mga potensyal na tema tutugon sa bawat layunin ng pag-aaral.
- **Balikan muli ang tema.** Isasaayos muli ang mga datos at ihananay sa mga nabuong tema. Sisiguraduhing ang mga nabuong tema ay hindi makaaapekto sa isa't isa at sinasagot ang mga orihinal na tanong ng pananaliksik.

Kredibilidad ng Pag-aaral - Ang pag-aaral ay dadaan sa ilang hakbang upang matiyak ang pagiging wasto, totoo at kapani-paniwala nito. Una, isasagawa ang *triangulation* kung saan ang parehong tanong sa pananaliksik ay sasagutan ng iba't ibang kalahok. Ang mga opinyon at perspektibo nila ay paghahambingin upang matukoy ang mga paulit-ulit na *pattern*. Pangalawa ay muling hihingin ang oras ng parehong mga kalahok upang ipasuri ang datos na nakolekta at interpretasyon ng mga kalahok. Mula dito ay magkakaroon ng oportunidad upang *i-verify* at mapunan ang anumang puwang mula sa naunang panayam. At panghuli, ang nakalap na datos ay dadaan sa *peer debriefing* kung saan ang mananaliksik at tagapayo ng pag-aaral ay mag-uusap upang masuri kung wasto at walang *bias* ang pananaliksik.

Etikal na Pagsasaalang-alang - Upang masiguro ang etika ng pananaliksik, titiyakin na masunod ang mga etikal na prinsipyo sa ibaba:

- **Informed Consent.** Bukod sa liham permiso ay bibigyan ng pahapyaw na oryentasyon ang mga kalahok ukol sa layunin, proseso ng pag-aaral, benepisyo at karapatan nila bilang kalahok ng pag-aaral.
- **Kompidensyalidad.** Ang anumang impormasyon ukol sa kalahok ay mananatiling kompidensyal. Bukod rito, ang makakalap na impormasyon ay itatago nang ligtas at hindi gagamitin sa ibang bagay bukod sa pag-aaral.
- **Boluntaryong Partisipasyon.** Ang partisipasyon ay boluntaryo at anumang oras ay maaaring tumanggi ang mga kalahok. Wala itong kaakibat na parusa, pamimilit o presyur.

3. Resulta at pagtalakay

Ang kabanatang ito ay naglalayon na maipakita ang mga datos at impormasyon na nakalap sa naisagawang pagsusuri ng mananaliksik sa karanasan ng mga mag-aaral sa ilalim ng ARAL Program.

3.1 *Karanasan ng mga mag-aaral sa kanilang paglahok sa ARAL Program*

Mula sa pakikipanayam na isinagawa, mayroong anim (6) na pangunahing tema ang umusbong. Ang unang apat na tema ay tumutukoy sa mga sitwayong naranasan ng mga mag-aaral sa ilalalim ng program at sinundan naman ng dalawang tema na tumunukoy sa mga gawaing ipinaranas ng mga guro o kanilang *tutor* sa ilalalim ng ARAL Program upang matugunan ang kanilang kakulangan at pagkahuli sa kanilang kasanayan at akademikong pagganap sa Filipino.

Paunang kahirapan sa pagbasa at pag-unawa. Ang mga mag-aaral ay nakararanas ng kahirapan dahil sa kasalukuyang mababang kasanayan sa pagbasa at pag-unawa. Sila'y nakararamdam ng pagiging huli sa klase at kahirapan na makasabay maging sa mga gawain.

Ayon kay kalahok 4:

“Nahuhuli ako dahil hindi ako nakakaintindi pero dahil sa ARAL reading ay nakakasabay na ako sa loob ng klase.”

Ayon sa pag-aaral nina Kwaku at Obeng (2022) na binanggit sa pag-aaral nila Anunciado et al. (2025), ang mahinang kasanayan ng mga mag-aaral sa pagbasa ay nagdudulot sa kabiguang pang-akademiko, pagkabalisa, at kakulangan sa pakikilahok sa loob ng klase. Ang kahirapan sa pagbasa at pag-unawa ay isang malaking salik upang malimitahan ang inaasahang pakikilahok at motibasyon na matuto.

Kahihyan. Kadalasan sa mga mag-aaral ay nahihiya sa pagiging kabilang sa ARAL Program lalong lalo na ang mga nasa mas mataas na baitang. Bukod rito, sila’y nakararamdam ng hiya dahil sa mababa nilang kasanayan at takot na mahusgahan ng kanilang kapwa.

Ayon kay kalahok 1:

“...Nahihiya rin ako nung simula na magbasa ng malakas dahil sa takot na magkamali. Subalit, habang tumatagal ay nasasanay na ako at nawawala na rin kahit kaunti ang aking pagiging mahiyain.”

Ayon sa parehong pag-aaral nina Anunciado et al. (2025), madalas makaramdam ang mga mag-aaral ng pagkadismaya, panghihina ng loob, pagkabalisa, kahihyan at maging galit dahil sa kahirapan sa pagbasa. Ito’y nakaapekto sa kanilang kumpiyansa sa sarili at pang-akademikong pag-unlad.

Limitadong talasalitaan. Ang mga mag-aaral ay nahihirapan unawain ang mga teksto na ibinabahagi sa ARAP Program dahil sa limitadong talasalitaan. Sila’y hirap maunawaan lalong lalo na ang mga malalalim na salita.

Ayon kay kalahok 7:

“Yung mga salita po ay malalalim kaya ang hirap unawain.”

Ayon sa pag-aaral nina Aclinen et al. (2023) na binanggit sa pag-aaral nina Aliba (2025), ang pagbasa ay isang gawain na kinikilala, binibigyang kahulugan, at pagtaya ng mga ideya sa makalimbag na simbolo. Ito ay isang mabisang paraan upang linangin ng isang tao ang kanyang kasanayan sa pag-unawa ng teksto maging sa mga kahulugan ng mga malalalim na salita. Kaya naman, ang limitadong talasalitaan ng mga mag-aaral ay isang hamon sa pagpapabasa ng mga tekstso sa ilalim ng ARAL Program. Ito’y naging dagdag na oras para sa pagpapaunlad ng kasanayan ng mga mag-aaral sa pagbasa at pag-unawa.

Kasanayan sa paggamit ng wikang Filipino. Kadalasan sa mga mag-aaral ay nakikilala at nakakaunawa ng mga tekstong nasusulat sa wikang Filipino. Iyon nga lang, sa kanilang pakikipagtalastasan at pagpapahayag ng sariling opinyon ay nalilimitahan dahil sa mababang kasanayan o hindi gaanong maalam sa paggamit ng wikang Filipino sa pasulat o pasalita man.

Ayon kay kalahok 4:

“Nahihirapan ako sumagot kahit nakakaintindi ako. Yung Filipino hindi ko kaya gamitin ng tuloy-tuloy.”

Ayon kay Mabanglo (2016) na binanggit sa pag-aaral ni Misa (2021), mahalagang bigyang-diin sa pagtuturo ang pagsasalita sa Filipino, dahil pagsasalita ang paunang sukat sa kaalaman sa wika. Kaya naman napakahalaga na mabigyang-tuon ang karanasan ng mga mag-aaral sa paggamit ng wikang Filipino sa pakikipagkomunikasyon upang masiguro ang pag-unlad sa kanilang kasanayan.

Pagbibigay ng mga babasahing teksto. Isa sa kanilang naging pang-araw-araw na karanasan ay ang

pagbabasa ng iba't ibang panitikan upang mapalawak ang kanilang talasalitaan at kasanayan sa pagbasa't pag-unawa. Kadalasan ito'y mga kwento na kinapapalooban ng mga pamprosesong tanong na kailangan nilang masagutan.

Ayon kay kalahok 2:

“Nagbabasa kami tapos mayroon kaming sasagutan na tanong mula sa libro tapos minsan ay pinapabasa kami isa-isa.”

Binigyang diin sa pag-aaral nila Castillo at Hernandez (2024) na ang pagbabasa ay isang pangunahing kasanayan sa wika na kritikal sa pag-unlad ng mga mag-aaral. Kaya naman, hindi maikakaila ang araw-araw na pagpapabasa na ginagawa ng mga guro sa kanilang mga mag-aaral na nasa ilalim ng ARAL *reading*.

Pagbibigay ng worksheet. Bukod sa pagbabasa at pagsagot sa mga pamprosesong tanong ay nagbibigay din ng worksheet ang mga guro sa kanilang mga mag-aaral. Ito'y naglalaman ng iba't ibang gawain at mga pagsasanay na inaasahang mahahasa at mapapaunlad sa kasanayan ng mga mag-aaral.

Ayon kay kalahok 3:

“May [ibinibigay na] worksheet pagkatapos ay magbabasa at sasagutan ang mga iyon.”

Ayon kay Kocagul (2023), ang pangunahing gawain ng isang instruktur ay upang makahanap ng mga epektibong paraan upang maakit ang mga mag-aaral sa kapaligiran ng pag-aaral. Isa sa mga paraan na ito ay sa pamamagitan ng mga aktibidad sa pag-aaral. Sa madaling sabi, ang mga gawain ay hindi lamang tulay sa pagkatuto bagkus ay upang mahimok na sila'y makilahok at magkaroon ng motibasyon na matuto.

3.2 Implikasyon ng ARAL Program sa pagkatuto ng mga mag-aaral sa Filipino

Batay sa nakalap na datos, mayroong tatlong (3) pangunahing tema ang lumitaw. Ito'y nagpapakita ng mahalagang implikasyon ng ARAL Program sa pagkatuto ng Filipino.

Pag-unlad ng kasanayan sa pagbasa at pag-unawa. Batay sa nakalap na impormasyon, ang ARAL Program ay nagpaunlad sa kasanayan ng mga mag-aaral sa kanilang kakayahan bumasa at umunawa. Dahil sa araw-araw na pagsasanay sa kanilang kakayahang bumasa sa Filipino at mga interaktibong gawain na may kaugnayan sa pagbasa, napalalim ang kanilang pag-unawa lalong-lalo na sa mga teksto na dati ay hirap silang maunawaan at magbigay interpretasyon.

Ayon kay kalahok 7:

“Natulungan po ako dahil nakakaintindi na ako at nakakapagbasa ng tuloy-tuloy.”

Binanggit ni Bilge at Kalenderoğlu (2022) na ang pagbasa ay mayroong kaugnayan sa iba pang kasanayan pangwika tulad ng pagsasalita, pagsulat at bokabularyo. Ibig sabihin, ang ARAL Program ay hindi lamang upang matugunan ang mababang kasanayan sa pagbasa bagkus upang maunlad rin ang iba pang kasanayan sa Filipino at pagpapalalim sap ag-unawa nito.

Paglawak ng bokabularyo at kakayahan sa pasulat at pasalita. Ang ARAL Program ay naging malaking daan upang mapalawak ang bokabularyo ng mga mag-aaral sa Filipino lalong lalo na sa malalalim na salita. Dahil sa mga gawain at paulit-ulit na paglagay sa mga sitwasyon na mahahasa ang kanilang kasanayan sa Filipino, ito'y direkta ding nagkaroon ng epekto sa kanilang kakayahan sa pasulat at pasalita. Sila'y nagkaroon ng kakayahan na makapagpahayag at mailahad ang ideya ng hindi na limitado ang salita na kanilang naisip at natural ng lumilitaw.

Ayon kay kalahok 1:

“...Nadagdagan po yung talasalitaan ko. Sa pagsulat [naman] ay nakalilikha na ako ng mas

maayos na istruktura ng pangungusap at mas malinaw na pagpapahayag ng aking sagot.”

Ayon kay Lanoy et al. (2023), ang pagbabasa ay nakapagpapalawak sa bokabularyo ng mga mag-aaral tungo sa pag-unlad ng kanilang kakayahan sa karunungan bumasa at sumulat. Ibig sabihin, ang ARAL program na layuning sanayin ang mga mag-aaral sa pagbasa ay nagbubunga rin upang lumawak ang kanilang bokabularyo tungo sa pasulat o pasalita na pagpapahayag.

Pagtaas ng kumpiyansa sa sarili. Batay sa mga naging kasagutan ng mga kalahok, kadalasan sa kanila ay nagkaroon ng pagtitiwala sa sariling kakayahan. Ito’y dahil sa mga gawain na nagdulot upang mapataas ang kanilang kumpiyansa sa sarili na makilahok, makipagtalastasan at magpahayag. Ang unti-unting pag-unlad na kanilang nakikita sa sarili ay naging daan upang sila’y hindi na matakot na maglahad at makaramdam ng pananabik sa panibagong araw upang matuto.

Ayon kay kalahok 3:

“Mas ginaganahan ako dahil nakikita ko na ako’y umuunlad.”

Ayon sa pag-aaral ni Harisha (2021), ang kumpiyansa sa sarili, malawak na bokabularyo at kasanayan sa pagsasalita ay may positibong ugnayan kung saan ang kumpiyansa sa sarili ay nangangahulugan ng mas mataas na komunikatibong kasanayan. Patunay lamang na ang pagkakaroon ng mga kasanayan at tiyak na pag-unlad o pagkatuto ay nakapagpapataas din sa kumpiyansa ng isang mag-aaral.

3.3 Mungkahing solusyon o rekomendasyon ng mga mag-aaral sa ARAL Program

Mula sa pakikipanayam na isinagawa, mayroong tatlong (3) pangunahing tema ang umusbong. Ito’y mga mungkahing solusyon batay sa karanasan ng mga mag-aaral at kanilang pagkatuto sa ilalim ng ARAL Program.

Pagkakaroon ng interaktibong gawain. Ayon sa mga mag-aaral, ang interaktibong gawain ay lubos na nakatutulong upang sila mismo ang matuto mula sa mga inihahaing gawain. Sila’y mas natututo kung sila’y may control sa kanilang natututunan at hindi lamang tagatanggap ng impormasyon. Kaya naman ang mga gawain na may interaksyon tulad ng pangkatan at mga laro ay ay sadyang makabuluhan at epektibo hindi lamang sa matagumpay na paglalapat ng inaasahang kasanayan bagkus ay upang gawin ding masaya at interesante ang pagkatuto.

Ayon kay kalahok 8:

“Sana mas maganda pa po yung ibibigay na gawain tulad ng ginawa ni Ma’am na may mga palaro din.”

Ayon sa pag-aaral ni Yang (2023), ang *interactive learning model* ay mas epektibo sa pagkatuto ng mga mag-aaral dahil sa aktibong interaksyong nagaganap sa proseso ng pagkatuto. Pinatutunayan lamang nito na ang interaktibong gawain ay susi upang mas mailagay pa ang mga mag-aaral sa mga sitwasyon na mapapaunlad ang kanilang kasanayan sa Filipino dahil sa interaksyon at agarang pidbak na kanilang natatanggap sa pagkakamali.

Pagdaragdag ng oras at pagsasanay. Bagaman ang pagtuturo-pagkatuto ay nagaganap sa isang oras, para sa mga mag-aaral ito ay hindi pa rin sapat at madalas na hindi nila natatapos ang gawain para sa araw na iyon. Bukod rito, inaasahan din nila ang pagdaragdag sa mga gawain dahil ang simpleng pagbabasa sa mga teksto mula sa mga libro ay kulang upang ganap na makahabol sa kakulangan at antas ng lebel na kanilang kinabibilangan.

Ayon kay kalahok k3:

“Yung oras po ay sana madagdagan dahil napakaiksi lamang.”

Ayon sa pag-aaral nila Biglar at Kaban (2023), ang task-based learning na may patuloy na pagsasanay ay nakapagpapalawak sa bokabularyo ng mga mag-aaral. Patunay lamang na ang patuloy na pagsasanay ay hindi man

nagbubunga sa pagiging perpekto subalit tiyak ang pag-unlad at pagkatuto.

Paggamit ng iba't ibang kagamitang panturo. Bukod sa mga nabanggit na tema, kanila ring iminungkahi ang malawak na opsyon sa pagkakaroon ng iba't ibang kagamitang panturo at mga gawain. Ito'y upang matugunan ang pagkakaiba-iba sa pangangailangan at interes ng mga mag-aaral.

Ayon kay kalahok 7:

“Sana hindi lang po lagi libro at mga worksheet.”

Ayon sa pag-aaral nila Ocillos-Walet et al. (2025), ang paggamit ng iba't ibang estratehiya ay malaking tulong upang makamit ang inaasahan na pag-unlad. Ipinakita sa pag-aaral ang bisa ng iba't ibang estratehiya at pagbuo ng mga kagamitan gamit ang teknolohiya na ito'y epektibong nakakakuha sa interes at motibasyon ng mga mag-aaral na matuto. Patunay lamang na ang ARAL Program ay mas epektibo kung ito'y hindi lamang umiikot sa isang dulong, pamamaraan, at estratehiya bagkus ay malawak na pumipili at nagbabago ayon sa pangangailangan ng mga mag-aaral. Makikita sa kabanatang ito ang konklusyon at rekomendasyon tungkol sa paksang “ARAL Program: Isang Paglalarawan ng Karanasan ng mga Mag-Aaral at mga Implikasyon Nito sa Pagkatuto sa Filipino”.

4. Konklusyon

Batay sa resulta ng pag-aaral, ang implementasyon ng ARAL Program ay nagbigay ng iba't ibang karanasan sa mga mag-aaral. Dahil sa kanilang kakulangan sa kasanayan sa pagbasa, pagsulat, at pagsasalita sa wikang Filipino, ito ay naging hamon sa proseso ng kanilang pag-unlad. Kaya naman ang pagkakaroon ng karanasan na matuto sa pamamagitan ng pagbasa at pagsagot sa mga *worksheet* ay tumulong upang mapalalim ang kanilang pag-unawa at mapunan ang mga kakulangan. Sa tulong ng ARAL Program ay nakamit ang mga positibong pag-unlad hindi lamang sa akademikong pangangailangan ng mga mag-aaral kundi maging sa pagkakaroon ng kumpiyansa sa sarili at motibasyong matuto. Ang mga mag-aaral ay nagpakita ng kanilang malalim na pag-unawa at pagpapahalaga sa programa na mas mapabuti pa sa pamamagitan ng mga interaktibong gawain at paglalapat ng iba't ibang kagamitang panturo. Ang pagkatuto ay natitiyak at ang pagpunan sa mga kakulangan ay nasisiguro sa tulong ng determinadong pagsisikap ng guro at *tutor* na mailapat ang pagkatuto at positibong pakikilahok at interes ng mga mag-aaral na umunlad.

Rekomendasyon - Batay sa konklusyon ng pag-aaral, inirerekomenda ng mananaliksik ang pagpapaunlad sa implementasyon ng ARAL Program. Ito'y sa tulong ng malikhaing kagamitan tumutugon sa pangangailangan at interes ng mga mag-aaral at kahandaan ng mga guro sa mahabang pasensya ng pagtuturo dahil sa mas mabagal at mababang kaalaman at kasanayan ng mga mag-aaral na nabibilang sa ARAL Program. Higit sa lahat, ang dedikasyon na matulungan ang mga mag-aaral na nahuhuli at hindi akma ang kasanayan sa baitang na muling makahabol sa loob ng klase.

5. Sanggunian

Aliba, G., Bullod, C., Dagman, M.C., Mulat, M., Salbino, S.J., Sipi-an, A., at Eguia, M.L. (2025, January). Antas ng bokabularyo ng mga mag-aaral sa pagbasa ng akdang pampanitikan. *Cognizance Journal*, 5(1), 167-177. 10.47760/cognizance.2025.v05i01.014

Anunciado, Y., Bionat, R., Monticillo, J., Pade, A.S., Pagay, S.L., Quintana, G., Rin, P.L., at Ugalde, M. (2025, March). *Ang pakikibaka ng mga mag-aaral na may kakulangan sa pagbasa*. Scribd.com: <https://www.scribd.com/document/885464919/BERKELEY-ANG-MGA-PAGHIHIRAP-NG-MGA-MAG-AARAL-NA-MAY-KAKULANGAN-SA-PAGBABASA>

Biglar, L. at Kuban, A. (2023, October 16). *Exploring the effect of mobile-assisted task-based learning on vocabulary achievement and student attitude*. Link.springer.com: <https://link.springer.com/article/10.1186/s40561-023-00270-w>

Bilge, H., & Kalenderoğlu, İ. (2022). The relationship between reading fluency, writing fluency, speaking

- fluency, reading comprehension, and vocabulary. *Education and Science*, 47(209), 25-53.
<https://doi.org/10.15390/EB.2022.9609>
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). *Thematic analysis*. Ojs.aishe.org: <https://ojs.aishe.org/index.php/aishe-j/article/view/335>
- Cainta, A. M. (2026, April 4). Teachers' level of readiness in the implementation of the ARAL program. *International Journal for Multidisciplinary Research*, 8(2), 2582-2160.
<https://doi.org/10.36948/ijfmr.2026.v08i02.75835>
- Castillo, M., & Hernandez, A. (2024). Catch-up fridays: Pagpapaunlad ng lebel ng kasanayan ng mga mag-aaral sa pagbasa ng mga akdang pampanitikan sa Filipino. *International Journal of Multidisciplinary Educational Research and Innovation*. 2(2), 286-296. <https://doi.org/10.17613/x8g6-h231>.
- Crossman, A. *Pag-unawa sa purposive sampling*. Tl.eferrit.com: <https://tl.eferrit.com/pag-unawa-sa-purposive-sampling/>
- Dela Cruz, M. A. (2023). Challenges in the implementation of reading intervention programs in the post-pandemic era. *Journal of Educational Research and Practice*, 5(1), 33-47
- Department of Education (DepEd). (2022). *Implementing guidelines on the Aral Program: Accelerated Learning Recovery Assistance for Learners*. Pasig City; DepEd
- EDCOM 2. (2026, January 25). *ARAL Program shows early wins, with top schools reporting 30-40% increases in students' reading proficiency*. Edcom2.gov.ph: <https://edcom2.gov.ph/aral-program-shows-early-wins-with-top-schools-reporting-30-40-increases-in-students-reading-proficiency/>
- Harisa, N. (2021, March). The correlation among self-confidence, vocabulary size, and speaking performance of EFL students at IAIN Palangka Raya. *Journal Of Foreign Language Learning and Teaching*, 1(1), 35-56. [10.23971/jfltl.v1i1.2704](https://doi.org/10.23971/jfltl.v1i1.2704)
- Hermogenes, J., Ronolo, N., Palmes, G., & Escarlos, G. (2025, November 22). Profound implications of Aristotelianism and structural functionalism in Academic Recovery and Accessible Learning (ARAL) program under revised K to 12 curriculum in contemporary governance. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*, 9(10), 2454-6186.
<https://dx.doi.org/10.47772/IJRISS.2025.910000750>
- Kocagul, M. (2024, January). Learning activity matters: Tips for student engagement. *Participatory Educational Research*, 11(1), 1-15. <http://dx.doi.org/10.17275/per.24.1.11.1>
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. New Jersey: Prentice-Hall
- Lanoy, R.L., Baquero, S.D., Royo, J.L., Mag aso, R.A., Figuracion, K., Florentino, R., Dahunog, C., at Notario, M. (2023, May). *Pagsusuri sa bokabularyo ng mga mag-aaral sa unang taon ng BSED Filipino ng KCAST*. Scribd.com.: <https://www.scribd.com/document/652344821/PAG-AARAL-SA-BOKABULARYO-NG-MGA-MAG-AARAL>
- Lee, J. (2018, Marso 6). *Kabanata 3*. Scribd.com: <https://www.scribd.com/doc/373066707>
- Misa, R. (2021). Kakayahan sa panggramatikang Filipino ng mga mag-aaral ng grade 9 Laboratory High School ng President Ramon Magsaysay State University. *American Journal of Humanities and Social Sciences Research*, 5(10), 58-68, 2378-703X
- Ocillos-Walet, R., Gialen, C. J., & Aranded, A. (2025, October). Techniques and Strategies Used in Implementing ARAL Program: An Input for Localized Policy Development. *International Journal of Engineering Technology Research & Management*, 9(10), 2456-9348
- Prosia, C., Velasco, E., & Escarlos, G. (2025, November 8). Bridging educational gaps through the ARAL program: Transformational leadership and social constructivist approaches to learning recovery. *International Journal of Latest Technology in Engineering Management & Applied Science*, 14(10), 2278-2540. <https://doi.org/10.51583/IJLTEMAS.2025.1410000050>
- Silagan, C., Silagan, I. K., & Escarlos, G. (2025, December 4). Academic Recovery and Accessible Learning (ARAL) Reading Program on Students' Numeracy and Problem-solving Skills. *International Journal of Latest Technology in Engineering Management & Applied Science*, 14(11), 2278-2540.
<https://doi.org/10.51583/IJLTEMAS.2025.14.11000030>
-

- Ubanan, G., & Libradilla, D. (2026, January 8). Implementation of the ARAL program and its contribution to addressing learning gaps: Basis for an action plan. *Psychology and Education: A Multidisciplinary Journal*, 51(9), 1218-1239. 10.70838/pemj.510910
- Vgotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge: Harvard University Press
- Yang, L. (2023, April 11). An “interactive learning model” to enhance EFL students’ lexical knowledge and reading comprehension. *Multidisciplinary Digital Publishing Institute*, 15(8), 6471. <https://doi.org/10.3390/su15086>

